

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Plesmanweg 1-6
2597 JG Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IenM/BSK-2012/199532

Bijlage(n)

Datum 3 oktober 2012
Betreft reactie schriftelijke vragen over informele
ministersbijeenkomst geïntegreerd maritiem beleid op 8
oktober 2012

Geachte voorzitter,

Hierbij stuur ik u mede namens de staatssecretaris van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (ElenI), antwoord op de gestelde vragen over de informele ministersbijeenkomst op Cyprus op 8 oktober over het toekomstig Geïntegreerd Maritiem Beleid (GMB) van Europa.

Inmiddels is bij de voorbereiding van de bijeenkomst afgesproken dat er geen verklaring wordt ondertekend. De bedoeling van de bijeenkomst is om een hernieuwde impuls te geven aan het geïntegreerd maritiem beleid van de Europese Unie (EU). Met de verklaring wordt een agenda gepromoot die later volgens de geëigende weg door de Europese Commissie aan de Raad en het Europees Parlement wordt voorgelegd en waarbij uw Kamer is betrokken. Het Voorzitterschap heeft die Raadsconclusies geagendeerd voor eind 2012. De agenda die sinds 2007 is gevolgd, behoeft een update.

De bijeenkomst in Cyprus heeft tot doel richting te geven aan de duurzame economische ontwikkeling voor de mariene en maritieme sectoren in heel Europa. Nieuwe omstandigheden in de Europese Unie en in de wereld, vragen hierom. Net als Nederland is een groot deel van de EU afhankelijk van de zee en de kust. Het geïntegreerd Europees beleid heeft als doelstelling het ecologisch verantwoord gebruik van de zee. De Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) geldt daarom ook wel als milieupijler onder het GMB. Over de voortgang van de KRM verwacht ik u, mede namens mijn ambtgenoot van ELenI, op korte termijn te informeren.

Het kabinet is van mening dat een evenwicht dient te bestaan tussen 'people, planet and profit'. Daarbij geldt als uitgangspunt, zoals vastgelegd in internationale, Europese en nationale wetgeving en verdragen, een evenwicht van het menselijk handelen met het ecosysteem. Voor de Noordzee, de kust en de Waddenzee is dit ook zo verwoord in het Nationaal Waterplan 2009-2015. Kern van het beleid voor de Noordzee is het hanteren van het voorzorgsbeginsel en het ten uitvoering brengen van het Europese Natura2000 beleid (de Vogel en Habitat Richtlijnen op zee) en de KRM. Daarmee in samenhang hanteert het Kabinet de zeerechtverdragen en de afspraken binnen OSPAR als randvoorwaarden voor

duurzame groei van de economie en werkgelegenheid. People, planet, profit is ook de kern van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid (GVB). De verduurzaming van de visserij in Europees verband vindt plaats via de onderhandelingen over het GVB.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk
IenM/BSK-2012/199532

De informele ministersbijeenkomst bevestigt het uitgangspunt van ecologisch verantwoorde economische ontwikkeling in alle sectoren. De waarde van het mariene ecosysteem en de bescherming van het mariene milieu wordt ook door de andere lidstaten gezien als zijnde in het belang van duurzame ontwikkeling en welvaart. Nader specificeert de verklaring dat de Goede Milieu Toestand in 2020 bereikt moet worden door gecontinueerd en effectief implementeren van de verplichtingen onder de KRM, de EU biodiversiteitstrategie 2020 en het zorg dragen voor een coherent netwerk aan mariene beschermde gebieden.

De nadruk van de bijeenkomst ligt op de kansen voor duurzame economische groei, innovatie en op werkgelegenheid in de EU. Het is niet de bedoeling van het GMB om elementen van beleid die reeds lopen opnieuw te behandelen of verder te brengen, wel om samenwerking en samenhang te bewaken en te bevorderen. Ook de duurzame energieontwikkeling vormt een element van de verklaring. Sommige vormen, zoals windenergie zijn volop in ontwikkeling in de EU, andere nog in minder mate.

Hiermee raken we ook de kern van de ontwikkeling van het denken over de zee en het belang daarvan en dus de kern van de ministersconferentie: het zodanig omgaan met de zee dat die op lange termijn ten dienste staat van de Europese samenleving (de "blauwe economie").

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

Joop Atsma

PvdA

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk
IenM/BSK-2012/199532

De leden van de PvdA fractie vragen in algemeenheid meer aandacht in de informele ministersbijeenkomst voor windenergie en een grid voor elektriciteit op de Noordzee. Zo specifiek zal er in de verklaring niet op ingegaan kunnen worden, gelet op het algemene karakter van de verklaring voor de hele EU. Ik licht graag wel toe waaraan het kabinet werkt in dit verband.

In de Green Deal met de Nederlandse Windenergie Associatie (NWEA) die in oktober 2011 is gesloten, is afgesproken dat het kabinet voor 2015 komt met nadere wetgeving op het terrein van een nieuw uitgiftebeleid voor windenergie op zee en de rol die TenneT kan spelen bij de realisatie van een Net op zee. Deze wetgeving moet invulling geven aan de randvoorwaarden, waarbinnen toekomstige ambities met windenergie op zee op kostenefficiënte wijze kunnen worden gerealiseerd. Ook is afgesproken dat in 2012 wordt gestart met de verdere invulling van de zoekopdracht naar 3.000MW aan extra ruimte voor windenergie op zee voor de Hollandse Kust. In dat verband heeft het kabinet ook aangegeven¹ dat het raadzaam is om diverse vormen van energieopwekking uit zee te combineren waar mogelijk.

De ontwikkeling van een Noordzee grid ("stopcontact op zee") zal mijns inziens een gefaseerde aanpak kennen, voortbouwend op de reeds bestaande connecties met Noorwegen en Engeland en rekening houdend met de locaties waar op een verantwoorde manier energie gewonnen kan worden. Sinds 2010 werken tien landen samen aan een inventarisatie van mogelijkheden en uitdagingen van een geïntegreerd Europees net op de Noordzee (North Sea Offshore Grid Initiative). Dit jaar zullen de verschillende werkgroepen, die voor de invoering van dit initiatief zijn ingesteld, hun activiteiten afronden. Bespreking van de eindrapportage met de betrokken landen en de Europese Commissie is voorzien en marge van de Energieraad in december van dit jaar².

1

Wat is de inzet op veiligheid in relatie tot winning van delfstoffen in de diepzee?

Antwoord

In de Limassol verklaring wordt gesproken over het bevorderen van nieuwe technologieën voor het veilig en duurzaam winnen van minerale afzettingen in het mariene milieu, dit heb ik in mijn brief van 21 september 2012 aan uw Kamer aangeduid als "deep sea mining". Het gaat hier dan om delfstofwinning op of vlak onder de zeebodem. De winning van delfstoffen vanuit de diepe ondergrond onder de zeebodem (olie en gas), valt dus buiten de reikwijdte van de Limassol verklaring. Overigens wordt de door de PvdA-leden geuite zorg ten aanzien van de winning van delfstoffen vanuit de diepe ondergrond onder de zeebodem, zoals aan de orde was bij de Deep Water Horizon in de Golf van Mexico, binnen Europa breed gedeeld. Op dit moment wordt binnen de EU dan ook gewerkt aan regelgeving voor de verdere bevordering van de veiligheid van de offshore olie- en gasactiviteiten.

1 Zie Kamerbrief TK 2011-2012 30195 nr. 31

2 Zie Kamerbrief TK 2011-2012 29023 nr. 120

CDA

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

2

Kan de staatssecretaris specifiekere toelichten welke punten worden behandeld?

Ons kenmerk
IenM/BSK-2012/199532

Antwoord

Alle punten op de agenda staan genoemd in mijn brief van 21 september 2012, de integrale tekst van de verklaring zelf kan ik u voorafgaand aan de informele bijeenkomst helaas niet toezenden.

3

Welke gevolgen heeft de agenda voor Nederlandse spelers in de maritieme sector.

Antwoord

De verklaring benadrukt het belang van samenhangend en effectief beleid voor het ontwikkelen van de "blauwe economie", dat administratieve lasten en regelgevende belemmeringen zou moeten verlagen en bottlenecks voor innovatie en investeringen moet wegnemen. In die zin vormt de agenda een intentie voor beleid in de EU die ten goede komt aan Nederlandse spelers in de maritieme sector.

4

Op welke manier zijn Nederlandse spelers bij de agenda betrokken?

Antwoord

De agenda is deels gebaseerd op de studie Blue Growth, die de Europese Commissie in september 2012 uitbracht, waarbij belanghebbenden, waaronder Nederlandse spelers zijn geconsulteerd.

5

Welke plek krijgen innovatieve vismethoden in de informele ministeriële bijeenkomst?

Antwoord

De verklaring spreekt van het ondersteunen van onderzoek en innovatie om de duurzaamheid en concurrentiekracht van aquacultuur en visserij te verbeteren. Het is mijn intentie om kort iets te zeggen over de wijze waarop daar in Nederland aan gewerkt wordt, via samenwerking tussen markt (kenniskringen), wetenschap en overheden. Benoemen van pulskor en het Fiber project is bedoeld als illustratie. In het project Fiber wordt een nieuwe visserijmethode ontwikkeld als een mogelijk alternatief voor de boomkor, naast de pulskor. De tuigen waar de leden van de CDA fractie aan refereren ("twin rig", "otter trawl" en "Scottish Seine") zijn tevens interessante voorbeelden van innovatieve methoden voor andere vissoorten waaraan we kunnen refereren.

6, 7 en 8

Wat is de stand van zaken van de KRM en de samenwerking met staatssecretaris van EL&I?

Antwoord

Uiterlijk 15 oktober aanstaande zal de Mariene Strategie voor het Nederlandse Deel van de Noordzee 2012-2020, Deel I aan de Europese Commissie worden

gerapporteerd. De Mariene Strategie Deel I is het eerste voorbereidende product richting de definitieve vaststelling van alle elementen van de Mariene Strategie in de opvolger van het Nationaal Waterplan in 2015. De Mariene Strategie Deel I omvat de initiële beoordeling, de goede milieutoestand in 2020 met bijbehorende milieudoelen en indicatoren.

De implementatie van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) vindt plaats in nauwe samenwerking met de staatssecretaris van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (ELenI). Besluitvorming over de verschillende stappen van de implementatie worden samen met de staatssecretaris ELenI van genomen. We werken met een gezamenlijk projectteam onder gezamenlijke ambtelijke aansturing en er vindt afstemming plaats over financiering van de verschillende onderdelen van de implementatie (al naar gelang bij welk ministerie het zwaartepunt ligt). Afstemming vindt plaats op raakvlakken met aanpalende beleidsterreinen die voor het behalen van de goede milieutoestand relevant zijn, zoals het Gemeenschappelijk Visserijbeleid en Natura2000.

Naar aanleiding van de rapportage aan de Europese Commissie op 15 oktober aanstaande zal ik uw Kamer binnenkort informeren over de inhoud van Mariene Strategie voor het Nederlandse Deel van de Noordzee 2012-2020, Deel I.

Vragen over het Nationaal Water Plan (NWP)

9

Kan de staatssecretaris aangeven of het Waterplan leidend is qua besluitvorming over ontwikkeling van de Noordzee?

Antwoord

Vastgestelde nationale en internationale wetgeving is leidend bij besluitvorming. Daar waar een beleidsmatige afweging gemaakt kan worden, geldt het NWP 2009-2015. Een vergunning voor activiteiten wordt afgegeven op grond van daarvoor bestemde wetgeving, zoals de Waterwet en de Mijnbouwwet.

10

Vindt afweging van economische activiteiten plaats met inachtneming van ecologische waarden?

Antwoord

Ja.

11

Sluit dit aan bij het beleid van andere Noordzeelanden?

Antwoord:

Voor zover deze landen het internationale recht hebben vertaald in hun eigen wetgeving en gelijke natuurbeschermingsdoelen hebben vastgesteld, sluit dit op elkaar aan.

12

Hoe verhoudt het GMB zich met het OSPAR verdrag?

Antwoord

Het OSPAR verdrag geldt als één van de belangrijkste zeeverdragen voor de inkadering van het geïntegreerd maritiem beleid voor de Noordzee regio (andere

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk
IenM/BSK-2012/199532

voorbeelden zijn het Biodiversiteitsverdrag, MARPOL en ASCOBANS). Dit krijgt verder gestalte via de afstemming tussen OSPAR en de implementatie van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie als milieupijler van het GMB. Specifiek staat op de OSPAR agenda de aanpak van vervuiling, bescherming van mariene biodiversiteit, zeezoogdieren en onderwatergeluid. De OSPAR benadering is congruent aan de Nederlandse benadering in de KRM. Conform de bepalingen in de richtlijn gebruiken de EU-lidstaten langs de noordoost-atlantische kust OSPAR als gremium om tot onderlinge afstemming en samenwerking te komen bij de implementatie van de KRM.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk
IenM/BSK-2012/199532

13

Hoe verhoudt het GMB zich met de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM)?

Antwoord

De KRM verplicht tot het bereiken van een Goede Milieutoestand en is een van de pijlers van het GMB.

14

Hoe verhoudt het GMB zich met de Vogel en Habitat Richtlijnen?

Antwoord

De Vogel en Habitat Richtlijnen zijn internationale verplichtingen waarmee in het GMB rekening wordt gehouden.

Partij voor de Dieren

15

Biedt de ecosysteembenadering een goed kader voor uitvoering van de maritieme strategie?

Antwoord

Ja. In het kabinetsstandpunt over het GMB is aangegeven dat de ecosysteembenadering de hoeksteen vormt van de Europese mariene strategie. De ecosysteembenadering steunt op drie pijlers, economie, ecologie en sociale aspecten. Volgens Nederland is zij daarmee bij uitstek een verbindende schakel tussen de hoofdoelen van de integrale maritieme benadering.

16

Op welke manier is de ecosysteembenadering uitgangspunt voor de "agenda voor groei en werkgelegenheid"?

Antwoord

De verklaring erkent dat een integrale benadering (economie en ecologie) van de maritieme sectoren bijdraagt aan het vergroten van het duurzaam gebruik van de zee, oceanen en kusten, terwijl tegelijkertijd de veiligheid van mensen en de gezondheid van zeeën en oceanen wordt verzekerd. Daarmee vormt de ecosysteembenadering een belangrijk uitgangspunt bij duurzame economische groei en werkgelegenheid.

17

Waarom ligt de nadruk op economische en werkgelegenheidsaspecten?

Antwoord

De nadruk ligt op een duurzame economische groei, vanwege het feit dat Europa in de huidige economische context een snelle en effectieve manier nodig heeft tot herstel, gebaseerd op slimme, duurzame en inclusieve groei. De ecosysteembenadering is uitgangspunt.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk
IenM/BSK-2012/199532

18

Kan de staatssecretaris bevestigen dat het voorzorgsbeginsel en duurzaam beheren van de mariene ecosystemen het uitgangspunt zijn bij de strategie?

Antwoord

Ja. Dit is verwoord in het Nationaal Waterplan en in wet- en regelgeving, waaronder ook de Kaderrichtlijn Mariene Strategie.

19

Hoe rijmt het voorzorgprincipe zich met "deep sea mining" en aquacultuur?

Antwoord

Doel van de ministersconferentie is om te promoten dat alle activiteiten op zee zich verhouden tot het ecosysteem van de zeeën en oceanen. Met andere woorden gaat het dus om het in acht nemen van het voorzorgsprincipe bij Deep sea mining en aquacultuur. Het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (het NIOZ) speelt qua duurzame methoden voor onderzoek en exploratie van de diepe zee een belangrijke rol.

20

Welke plannen zijn er met betrekking tot deep-sea mining in Europese wateren?

Antwoord

Vanwege de beperkte waterdiepte van de Noordzee binnen de Nederlandse Exclusief Economische Zone (EEZ), is "deep sea mining" daar niet aan de orde. De Nederlandse overheid heeft ook geen concrete plannen voor "deep sea mining" buiten de Nederlandse EEZ. Op het ministerie is geen concreet overzicht beschikbaar van eventuele plannen die individuele Nederlandse bedrijven mogelijk hebben voor "deep sea mining" in de Europese wateren buiten de Nederlandse EEZ.

21

Valt opslag van CO₂ onder de zeebodem ook onder de agenda?

Antwoord

In de verklaring wordt gesproken over het bevorderen van nieuwe technologieën voor het veilig en duurzaam winnen van minerale afzettingen in het mariene milieu, dit heb ik in mijn brief van 21 september 2012 aan uw Kamer aangeduid als "deep sea mining". Het gaat hier dan om delfstofwinning op of vlak onder de zeebodem. De opslag van CO₂ in de diepe ondergrond onder de zeebodem, valt dus buiten de reikwijdte van de verklaring.

22

Kan de staatssecretaris een stand van zaken geven over CO₂ opslag in Europese wateren?

Antwoord

Met inachtneming van de internationale regelgeving daaromtrent, waaronder de

EU Richtlijn voor Carbon Capture and Storage (CCS), worden op dit moment projecten voorbereid voor opslag van kooldioxide onder de Noordzee.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Op dit moment zijn enkele CO₂-opslagprojecten in Europese wateren in voorbereiding. Dit betreft projecten in Nederland en het VK in uitgeproduceerde gasvelden. Meer concreet gaat het in Nederland om een project dat de opslag van CO₂ behelst in een uitgeproduceerd gasveld van Taqa voor de kust van Zuid-Holland: het zogeheten ROAD-project – de Kamer is eerder over dit project en over het CCS-beleid van het kabinet geïnformeerd³. Met het injecteren van CO₂ in een producerend gasveld is op de Noordzee met het K12B-project sinds 2004 ervaring opgedaan. Strikt genomen betreft dit geen CO₂-opslag maar onderzoek naar het gebruik van CO₂-injectie om de productie van gas te verhogen. Beperkte volumes CO₂, die op het platform uit het daar geproduceerde aardgas werden gehaald, worden teruggeïnjecteed. Het project wordt voortdurend gemonitord onder meer door TNO. In de Noorse wateren wordt sinds 1996 ervaring opgedaan met het injecteren van CO₂ in geologische formaties. CO₂ die werd afgevangen van de gasproductie in het Sleipner Vest veld (Noordzee) werd sindsdien opgeslagen in Utsira, een *aquifer*, één kilometer onder de zeebodem (1 mln ton/jaar). In 2007 werd in Noorwegen gestart met opslag van 700.000 ton CO₂ per jaar uit het Snøhvit veld in de Barentssee in een reservoir dat ruim twee en een halve kilometer diep onder de zeebodem is gelegen.

Ons kenmerk
IenM/BSK-2012/199532

23

Kan de staatssecretaris toelichten hoe hij in bovengenoemde gevallen verduurzaming ziet ?

Antwoord

Door de teruglopende wildvangst en de toenemende vraag naar visproducten zal het belang van aquacultuur in de toekomst verder toenemen. Hierbij zal het aspect 'duurzaamheid' verder aan belang toenemen; in het bijzonder bij het aandeel vismeel in visvoer en de ongewenste milieueffecten. Ik ben met de Europese Commissie van mening dat het terugbrengen van het aandeel vismeel (uit wildvang) in visvoer één van de doelstellingen is in het aquacultuurbeleid van de EU. De mogelijkheid voor onderzoek, pilots en innovatieve acties op dit vlak is in het huidige Visserijfonds aanwezig en wordt in Nederland ook toegepast. Het is het streven van mijn ambtgenoot van ELenI om dit ook in het toekomstige nieuwe Visserijfonds als één van de speerpunten te behouden.

24

Wat wordt over deze zaken gezegd in de te tekenen verklaring ?

Antwoord

In de verklaring – die niet wordt ondertekend - wordt gepleit voor het steunen van onderzoek en innovatie.

25

Kan de staatssecretaris toelichten wat er precies wordt verstaan onder 'duurzaamheid' in de verklaring ?

³ zie ook Kamerbrieven d.d. 12 mei 2010, TK 2009-2010, 31209, n 118 en d.d. 14 februari 2011, TK 2010-2011, 31 510, nr 44

Antwoord

Het tegengaan van negatieve milieueffecten is één van de belangrijkste doelstellingen van het EU-aquacultuurbeleid, waarvoor ook middelen beschikbaar kunnen worden gesteld. Daarnaast is hier een belangrijke rol voor de duurzaamheidskeurmerken weggelegd. Deze geven een mogelijkheid aan de consument om te kiezen voor kweekvis waar negatieve milieueffecten tot een aanvaardbaar minimum zijn teruggebracht.

26 en 27

Kan de staatssecretaris toelichten of dierenwelzijn en diergezondheid in relatie tot aquacultuur worden genoemd in de te tekenen verklaring. Wat wordt hier precies onder verstaan en hoe dit zich verhoudt tot de vijf vrijheden van Brambell?

Antwoord

Een 'dierenwelzijnstoets' wordt in Nederland al gedaan als vissoorten op de lijst van te houden vissoorten moeten worden geplaatst. In de verklaring pleit ik voor een verruiming van de mogelijkheden ter verbetering van dierenwelzijn en diergezondheid. Bij de uitwerking van de verklaring zal mijn collega van ELenI ook positieve prikkels bezien om te komen tot verdere verbetering van het dierenwelzijn zoals we dat in Nederland voorstaan. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de vijf vrijheden van Brambell.

28

Kan de staatssecretaris toelichten of er in de te tekenen verklaring ook randvoorwaarden zijn gesteld aan het gebruik van meststoffen in deze vorm van aquacultuur (algen en wieren)?

Antwoord: De kweek van algen en wieren op open zee bevindt zich nog in een experimenteel stadium, waarbij zorgvuldig met het ecosysteem wordt omgesprongen. Mocht uit de experimenten/pilots blijken dat economische opschaling perspectief heeft, dan zal ook aandacht worden besteed aan mogelijk nader te stellen ecologische randvoorwaarden.

29

Kan de staatssecretaris toelichten wat er precies wordt verstaan onder 'duurzaamheid' in relatie tot deze vorm van aquacultuur in de verklaring ?

Antwoord

De kweek van algen en wieren vindt alleen plaats op een ecologisch verantwoorde wijze, waarbij het toevoegen van meststoffen niet voor de hand ligt.

De leden van de fractie van de Partij van de Dieren constateren dat de staatssecretaris tijdens de informele ministeriele bijeenkomst de pulskor op wil brengen als innovatieve visserijtechniek met winst voor zowel mens als milieu.

De verklaring spreekt van het ondersteunen van onderzoek en innovatie om de duurzaamheid en concurrentiekracht van aquacultuur en visserij te verbeteren. Het is mijn intentie om kort iets te zeggen over de wijze waarop daar in Nederland aan gewerkt wordt, via samenwerking tussen markt (kenniskringen), wetenschap en overheden. Benoemen van pulskor en het Fiber project is bedoeld als illustratie.

30, 31 en 32

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Kan de staatssecretaris uiteenzetten op basis van welk wetenschappelijk inzicht hij van mening is, dat is bewezen dat pulsvisserij duurzaam is zonder gevolgen voor het zeeleven?

Ons kenmerk
IenM/BSK-2012/199532

Kan hij garanderen dat de pulsvisserij geen enkele schade toebrengt aan het mariene ecosysteem?

Zo ja, op welk wetenschappelijk inzicht is dit gebaseerd?

Antwoord

Elke vorm van visserij heeft gevolgen voor het ecosysteem. Dat is inherent aan het vissen. Gelet op de vele onderzoeken die zijn gedaan naar de effecten van de pulsvisserij, de reviews en adviezen van ICES en STECF (Scientific Technical and Economic Committee for Fisheries) is vastgesteld dat de pulsvisserij in vele opzichten duurzamer is dan de boomkorvisserij. Het STECF heeft in april dit jaar positief geadviseerd over de uitbreiding van de pulsvisserij voor de boomkorvloot in de zuidelijke Noordzee. Daarbij is wel gewezen op de noodzaak van een adequaat controle- en handhavingssysteem. Het in Nederland in ontwikkeling zijnde certificeringssysteem vormt daarvoor een goede basis, aldus het STECF. Het STECF adviseert voorts dat invoering van de pulstechniek in andere gebieden en met andere vistuigen pas aan de orde kan zijn nadat een volledige impact assessment is uitgevoerd. Uit het onderzoek blijkt dat de pulstechniek onder meer leidt tot 30 à 50% minder discards en een brandstofbesparing tot 50% mogelijk maakt.

Garanties dat de pulsvisserij geen enkele schade toebrengt zijn niet te geven. Wel is de invloed van de pulsvisserij op het ecosysteem veel kleiner dan de boomkorvisserij, zoals blijkt uit de vele onderzoeken die al zijn gedaan.

33

Hoe verklaart de staatssecretaris de vele foto's van vissen met grote beschadigde plekken als gevolg van de pulskorvisserij die de fractie van de Partij voor de Dieren ontving van verontruste vissers?

Antwoord

Dat de beschadigde plekken het gevolg zijn van de pulsvisserij staat wetenschappelijk niet vast. Ik heb eerder dit jaar een onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijke oorzaak van deze beschadigingen. Daarbij is vastgesteld dat de oorzaak hoogstwaarschijnlijk mechanisch is, waarbij de invloed van de (elektriciteit van de) pulskor kan worden uitgesloten noch aangetoond. Een Belgisch onderzoek kwam met dezelfde conclusie. Overigens kunnen beschadigingen aan vis vele oorzaken hebben.

34

Kan de staatssecretaris bevestigen dat het nog steeds niet is uitgesloten dat de pulskor schade toebrengt aan kabeljauwen, en dat terwijl de kabeljauwstand in de Noordzee al jaren dramatisch laag is?

Antwoord

Uit gepubliceerd en gereviewd onderzoek is vastgesteld dat juveniele kabeljauw geen hinder ondervindt van de pulsvisserij. Bij grotere kabeljauw is dat soms wel het geval indien de vissen zich zeer dicht bij de elektroden bevinden. Overigens, deze laatste categorie is al gevangen bij welke gebruikte techniek ook, en zal hoe

dan ook de vangst niet overleven. Voorts en nog belangrijker is gebleken dat de vangst van kabeljauw door een pulsvisser, slechts 20% is van de kabeljauwvangst van een traditionele boomkorvisser.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk
IenM/BSK-2012/199532

35

Met dit in het achterhoofd, kan de staatssecretaris uitleggen waarom hij deze visserijtechniek wil promoten in Europa, terwijl hier nog veel onduidelijkheden over bestaan ten aanzien van de gevolgen voor het zeeleven?

Antwoord

Het staat inmiddels vast dat de pulsvisserij duurzamer is dan de traditionele boomkorvisserij: minder bodemberoering, minder discards, minder CO₂ uitstoot etc. (zie ook antwoord op vragen 30 t/m 32). De duidelijke en bewezen positieve effecten wegen op tegen enkele onzekerheden die nog bestaan.

36

De leden van de fractie van de Partij van de Dieren vragen of de staatssecretaris kan bevestigen dat de visserijtechniek met trilnaalden een vorm van pulsvisserij is, maar dat deze visserijtechniek nu wordt aangeduid als nieuw en innovatief vanwege de onzekerheid over het legaliseren van de pulskor vanuit Europa?

Antwoord

De visserij met trilnaalden heeft technisch gezien niets met de pulsvisserij te maken. Het is een totaal andere techniek. Er is geen verband met het al dan niet toestaan van de pulsvisserij.

37

Zo nee, kan de staatssecretaris dan precies het verschil uitleggen tussen de pulskor en het 'fibertuig' project?

Antwoord

De pulskor maakt gebruik van stroomstootjes van circa 6 Volt om de in en op de bodem liggende vis tot zwemmen te brengen. Het gebruik van pulsen is enkel een middel om de vis in het net te brengen. De pulstechniek is niet gericht op verdoving of doden van vis.

Bij het toepassen van de trilnaalden is elektriciteit nodig om de trilling in het binnenste van de naalden tot stand te brengen. De elektriciteit treedt hierbij niet buiten het vistuig.

38

Kan de staatssecretaris ook uitleggen wat hij verstaat onder 'duurzaamheid' in relatie tot het Fiber project en welke criteria hij hiervoor precies hanteert?

Antwoord

De visserij met trilnaalden is een project dat voortkomt uit het Visserij Innovatie Platform en momenteel onder wetenschappelijke begeleiding wordt uitgevoerd. Uit dit project moet blijken of deze vorm van visserij voordelen heeft met betrekking tot bodemberoering, discards, overleving bentische soorten, CO₂ uitstoot etc. in vergelijking tot andere visserijvormen. Deze factoren spelen een belangrijke rol bij het bepalen of een visserij duurzaam is.

39

Kunt u garanderen dat de trilnaalden op geen enkele manier schade kunnen

toebrengen aan de mariene flora en fauna?

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Antwoord

Nee, daarvoor moeten de resultaten van het onderzoek worden afgewacht. Het project wordt wetenschappelijk begeleid.

Ons kenmerk
IenM/BSK-2012/199532

40

Zo ja, op basis van welk wetenschappelijk inzicht kan de staatssecretaris dit garanderen?

41

Zo nee, waarom gaat de staatssecretaris dan toch al deze visserijtechniek in Europa promoten als duurzaam en een winst voor mens en milieu?

Antwoord

De pulsvisserij heeft wetenschappelijk bewezen dat deze duurzamer is ten opzichte van de traditionele boomkorvisserij. Daarom zal de staatssecretaris van ELenI zich inzetten voor een spoedige verdere toelating, gebaseerd op het voorstel dat Nederland in Raadskader heeft ingediend bij de behandeling van het voorstel van de Europese Commissie betreffende het permanent maken van de technische overgangsmaatregelen. De visserij met trilnaalden is in het experimentele stadium. Ik vind het belangrijk dat Europa op de hoogte is van de innovatieve ontwikkelingen waar onze vissers aan werken met het oog op een duurzamere visserij.

42

Is de staatssecretaris bereid deze visserijtechnieken niet te promoten als duurzaam, totdat er meer duidelijkheid over is?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 41. Ik zal in de bijeenkomst in Limassol benadrukken dat het verstandig is om nieuwe vismethoden goed te blijven onderzoeken en continue verbeteringen ten aanzien van duurzaamheid te blijven nastreven.